

Van water en bloed

VAN WATER EN BLOED

Koen Paes

Van water en bloed

© Koen Paes, 2022

Omslagontwerp: Koen Paes
Vormgeving binnenwerk: Koen Paes
Druk: Pumbo.nl

Elke gelijkenis met bestaande gebeurtenissen en/of personen berust op louter toeval.

ISBN 9789464667219
D/2022/Koen Paes, uitgever
NUR 330

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, door middel van druk, fotokopieën, geautomatiseerde gegevensbestanden of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

I

‘Hooguit een jaar.’

De woorden kwamen kil en zakelijk over de lippen van de specialist gerold. Zijn blik onverschillig en onbewogen, alsof hij de houdbaarheidsdatum van een fles melk meedeelde.

Jef staarde naar zijn handen die samengevouwen op zijn schoot hun stil gebed hadden gepreveld. Hij zweeg. De arts fixeerde zich op zijn computerscherm als was het zijn autocue om pijnlijke stiltes te voorkomen en overliep droogjes en in overdreven technische bewoordingen de resultaten van de scan.

Jef kon de ironie wel smaken. De man die zelf nooit had weten omgaan met de fijngevoeligheden van menselijke relaties, kreeg nu zijn doodvonnis te horen bij monde van een emotioneel gehandicapte intellectueel.

De dokter brabbelde ondertussen verder in zijn techneuten-taal alsof hij onbedoeld in een Monty Python-sketch figureerde.

The ministry of silly talks, dacht Jef met een wrange glimlach bij zichzelf, terwijl hij in al zijn Vlaamse beleefdheid en bescheidenheid het einde van de monoloog afwachtte.

‘Oké. Dat is dus geen goed nieuws,’ zei hij kort toen de specialist uiteindelijk de sociale moed had verzameld om te zwijgen en hem aan te kijken.

‘Zo zou u het kunnen stellen,’ klonk het onbeholpen.

De absurditeit van de hele situatie zorgde er voor dat de naakte waarheid nog niet tot hem door drong. Dat gebeurde pas toen hij tien minuten later op de parking van het ziekenhuis zijn auto instapte en de sleutel in het contact stak.

Ik ga dus dood, was de simpele gedachte die samen met het opstartend geluid van de motor door zijn hoofd schoot. Vreemd. Hij zou paniek moeten voelen. Of verdriet. Of woede, of angst. Maar enkel een verdovende leegte strekte zich uit in hem, alsof het vonnis nog rondechoode in de holte die zijn lijf geworden was.

Hoe lang is een jaar eigenlijk? Hoe kort? Nog één rondje rond de zon, was het enige antwoord dat zijn hoofd hem voorschotelde. Zijn borstkas voelde zwaar. Het leek plots alsof hij er het kwade in kon voelen groeien, maar dat kon enkel maar zijn verbeelding zijn.

Een onweerstaanbare drang om zijn geboortedorp terug te zien, overviel hem en hij stuurde even later haast onbewust de autosnelweg op. Weg van vrouw en huis, weg van de zorgen die de afgelopen jaren boven zijn hoofd waren gegroeid, als dreigende donderkoppen waar elk moment slecht nieuws uit kon

neerbliksemen. Weg van de onmacht en de ontredde die zijn vrouw tot de waanzin dreef.

Jef was in geen jaren meer in Noord-Limburg geweest en toen hij een uurtje later zijn auto parkeerde op de plek waar hij was opgegroeid, spoelde een golf van teleurstelling over hem heen. De boerderij van weleer was opengebrosen tot een moderne, glazen bunker. Grondig gerenoveerd zoals dat heet. Onherkenbaar verminkt, dacht hij bij zichzelf.

De velden waar hij hele zomers zij aan zij met zijn vader gezwogd had, hadden plaats geruimd voor een stukje verkelings-Vlaanderen. Elk zijn oprit, elk zijn afgebakend stukje grond.

Het meest nog had hij uitgekeken naar het terugzien van de reusachtige kersenboom achteraan in de tuin, waarin hij als kind honderden boeken had verslonden, rustig en gelukkig in zijn eigen wereld. De boom stond er niet meer. Op haar plek lag nu een gemillimeterd gazon, compleet voorzien van trampoline en plastieken schuifaf.

Een ander tijdperk. De solidaire ellende van het naoorlogse Limburg was lang verdwenen. De ijsbloemen op de ruiten, de paardenkarren die over de kasseien kletterden, de sigaren van zijn vader, de lange kaartavonden met de burenen. Zijn moeder die met haar gietijzeren strijkijzer de lakens opwarmde voor het slapengaan. Zijn kindertijd was er één uit een wereld die al lang verdwenen was. Een wereld waarin mensen niets hadden behalve elkaar en die langzaam veranderd was in een wereld waarin mensen alles hadden behalve elkaar.

Hij stapte uit en wandelde de straat af. Iets verderop lag het huis van zijn tante, waar hij kind aan huis was geweest en

uren met zijn neven had gespeeld. De voorgevel was, op de nieuwe aluminiumramen na, nauwelijks veranderd en gaf hem een houvast om naar te staren.

Beelden van vroeger speelden als een film voor hem af. Tante stalde haar versgebakken wafels uit op de houten keukentafel, terwijl zijn grootvader in de zetel zat te slapen, met halfopen mond en een diep gerimpelde perkamenten huid. Daar had hij altijd gezeten, zolang Jef zich kon herinneren. Niet echt een mens, maar eerder een pop of een geheimzinnig sprookjesfiguur die vergroeid leek aan de zetel van tante, deel was van het meubilair. Zoals de tafel een roodgeruit laken had en het dressoir een bakelieten buizenradio, zo had de zetel een slapende bompa.

Eén keer had hij een pruim in die halfopen mond gestoken. Zomaar, omdat hij er één vasthad en wou zien of die paste. Dat was de enige keer dat de sprookjesfiguur tot leven was gekomen. Heel even maar. Lang genoeg om hem een stevige klap met zijn wandelstok te verkopen, om daarna terug zijn verstilte Eftelingpose aan te nemen.

Zo stokoud had zijn bompa geleken. Nochtans was Jef zelf ondertussen niet veel jonger meer, besepte hij, maar hij troostte zich met de gedachte dat vandaag niemand meer zo oud was als de oudjes van toen, die de rimpels en littekens van twee wereldoorlogen met zich mee hadden gedragen.

‘Dag meneer, kan ik u ergens mee helpen?’ schrok een vriendelijke stem hem terug de realiteit in.

Een jonge dertiger stapte van zijn fiets, hielp zijn kleuter uit zijn kinderzitje en stalde zijn fiets tegen de gevel.

Zijn gevel, besepte hij meteen.

‘Oh pardon, ik ben herinneringen aan het ophalen. Ik ben hier opgegroeid in de jaren ’50.’

‘Aha, komt u graag even binnen om iets te drinken?’

‘Dat is vriendelijk, maar dank u, ik moet terug naar huis,’ antwoordde Jef ontwijkend. Zijn blik kruiste die van de kleuter en hij zag plots zijn eigen oudheid weerspiegeld in diens ogen. Grote, kastanjebruine kijkers met de doordringende onbevangenheid van een kind, die hem terug het nieuws influisterden dat hij eventjes vergeten leek te zijn.

Je gaat dood, oude man!

Met een korte knik draaide hij zich om en wandelde terug naar zijn auto. Er was nog één plek die hij graag gezien had. Eén plek waarvan hij hoopte dat die de tand des tijds had doorstaan.

Hij volgde de oude kantonbaan die uit de dorpskern wegleidde en sloeg linksaf, weg van de beschaving. Een vertrouwd gezicht. De weg klom gestaag omhoog naar de brug over de vaart. Langs beide kanten klommen twee dichte rijen beuken mee, hun gebladerte vervlochten hoog boven het wegdek, zodat je het gevoel kreeg door een tunnel van groen te rijden. Een tunnel naar de overkant, naar het ongerepte. Eénmaal boven op de brug strekte het zicht zich uit over een immens bos dat vanuit de Maasvlakte het Kempens plateau op klom. Hier was de tijd nog blijven stilstaan.

Hij parkeerde zijn auto op een open plekje bij een kleine kapel aan de bosrand, het enige teken van beschaving in kilometers omtrek. Hij keek even naar de namen van de gesneuvelde verzetsstrijders die herdacht werden op twee marmeren zuilen die de kapel flankeerden. In helderwitte letters die als een boog boven de ingang van de kapel liepen, stond geschreven

Gij die voorbij gaat ... Kniel even neer, hier vielen helden voor plicht en eer.

Als kind had hij uren alleen in deze bossen doorgebracht, zich nooit bewust van de menselijke drama's die hier amper enkele jaren eerder hadden plaatsgevonden. Mensen telden hier niet. Eén met de natuur was hij hier geweest, in alle rust en stilte. Kilo's bosbessen plukkend, die hij dan doorverkocht voor vijf frank per emmer of mee naar huis nam om zijn moeder heerlijke bosbessenpannenkoeken te laten maken. Of later, voor dag en dauw, gewapend met zijn eerste spiegelreflexcamera. Schilderend met licht, de volmaaktheid van een zonsopgang vangen zijn hoogste doel in het leven.

Hij kende het bos nog altijd als zijn broekzak en liet zich op gevoel leiden over de smalle zandwegjes die het groen doorkruisten.

Als je je neus volgt, kan je nooit verdwalen, had zijn vader hem ooit toevertrouwd tijdens een wandeling. Die uitspraak had hem als zesjarige zo verward dat hij er een halve nacht tevergeefs zijn hoofd op had gebroken. Alsof zijn vader een soort magische kennis bezat die hij als kind maar niet kon doorgronden.

Zijn vader. Zaliger.

'Stof zijt gij en tot stof zult gij wederkeren', galmde zijn oude catechismus plots door zijn hoofd.

Vreemd hoe anders de werkelijkheid aanvoelde. Alsof hij rondliep in een droom waaruit hij maar niet wakker kon worden. Alsof het heden was weggeveegd en hij uit angst voor de toekomst het verleden indook. Deze plek had hem het meest van al gevormd, besefte hij. Het bos, zijn bos. De plek waar hij alleen

mocht zijn en zo vaak de rust had gevonden die hij zo moeilijk kon vinden met mensen om hem heen.

Het was al na achten toen hij terug aankwam bij de wagen. Het besef sijpelde binnen dat hij weldra Lucie onder ogen moest zien. Hij had haar nog niets verteld en was ook niet van plan om dat te doen. Hij had het al moeilijk genoeg om zijn eigen emoties te plaatsen, laat staan geconfronteerd te moeten worden met de emoties van de mensen rondom hem. Welke meerwaarde zou de kennis over zijn nakende dood tenslotte bieden? Hij had geen behoefte aan medelijden of meelevend verdriet. Hij wou niet in het centrum van de belangstelling staan of moeilijke gesprekken voeren over verlies en afscheid. Hij wist nu dat zijn dagen geteld waren en het enige dat er nog toe deed was de vraag hoe hij zijn resterende tijd zo zinvol mogelijk kon doorbrengen. En die vraag had hij voor zichzelf al beantwoord.

Moeilijk zou het niet zijn om het te verzwijgen voor haar. Het is niet alsof ze nog veel woorden van hem verwachtte. Hij was al jaren stil en afwezig, hele dagen voorovergebogen over zijn schaakbord, op de vlucht in een wereld die zoveel meer steek hield dan de echte.

Zo stil als hij zijn rol speelde, zo teatraal deed Lucie dat. Met luid verdriet vol tranen en hysterische aanvallen van paniek of woede. Woedend op de wereld, op zichzelf, op hem.

Misschien wou hij haar wel niets zeggen over de kanker omdat hij bang was dat het haar niet zou raken, wetende hoezeer haar gedachten en gevoelens elders waren. Voor een moeder is een keuze tussen zoon en echtgenoot tenslotte helemaal geen keuze. En al zeker niet als die echtgenoot zich al jaren terugtrekt in de wereld in zijn hoofd. Een wereld die bestaat uit vieren-

zestig vakjes en die geregeerd wordt door de zuivere rede. Een wereld waarin geen pijn bestaat, geen toeval, geen verdriet.

Misschien was zijn doodvonnis wel een zegen, een opluchting zelfs. Hoe vaak laten mensen zich tenslotte niet in slaap wiegen door de verraderlijke illusie dat de tijd eindeloos is, dat een scheve situatie zich mettertijd wel vanzelf rechtrekt? Die luxe had hij plots niet meer. Eén rondje rond de zon restte hem nog om iets te ondernemen, meer niet. En dan had hij het woord 'hooguit' gemakshalve al naar boven afgerond.

Het was half tien toen hij haar thuis aantrof, languit onderuitgezakt voor de televisie.

'Hoe was het?' vroeg ze zonder haar blik van het scherm te halen, overtuigd dat het enkel om een routineonderzoek was gegaan.

'Prima, volledig gezond verklaard.'

'Je had wel iets mogen laten weten wat het eten betreft. Je kan je bord nog opwarmen in de microgolf.'

'Sorry, je kent die wachttijden in het ziekenhuis. Ik zal het eten voor morgen bewaren in de frigo, ik heb niet zoveel honger meer.'

'Ok, zoals je wil,' klonk het vanuit de zetel.

'Ik ga me nog wat verdiepen in het Benko-gambiet,' zei hij nog, terwijl hij zich achter het schaakbord installeerde dat in haar gestileerde pracht klaarstond op zijn bureau.

In een trage plechtigheid schoof hij de witte pion naar d4. De harde realiteit maakte terstond plaats voor één van rust en rede. Hij boog zich over het bord en overliep in afgezonderde concentratie de mogelijke zetten die zwart als antwoord kon geven.

Elke openingszet vormt de stam van een grillig vertakkende boom. Neergeplant, geleid en gesnoeid door generaties van grootmeesters. Elke boom diep geworteld in de logica, elk met zijn verraderlijke twijgen die ongenadig breken zodra je ze betreedt, elk met zijn vertrouwde klimroute die je het complex gebladerte van het middenspel in leidt. En hoog boven de grond strekken de takken zich zo breed uit dat je van de ene boom naar de andere kan klimmen en uren in het gebladerte kan vertoeven zonder ooit terug neer te komen.

Het schaakspel was zijn redding, zijn vlucht. Zijn bos.

II

‘Dit kan alleen maar fout aflopen,’ lachte Bart toen de barman ons vertelde dat er vanavond whisky werd geschonken aan vijftig frank per glas.

‘Morgen toch maar ‘Geschiedenis van de Byzantijnse kunst’,’ zei Guy, ‘dus we gaan tot het gaatje vannacht.’

Ik wist zelfs niet welk college ik had de volgende ochtend. Dat deed er ook niet toe. Wiskunde was mijn moedertaal en fysica de poëzie die ermee geschreven werd en die nam ik liever tot mij door een goed handboek te lezen dan een professor te moeten aanhoren die het tempo van de middelmaat aanhield.

Hoe dan ook was mijn levensritme niet te verzoenen met de dagindeling die de rest van de wereld er op nahield. Een typische dag begon pas rond de middag, wanneer mijn blaas me geen andere keuze meer liet dan op te staan. Dan volgde

een paar uurtjes rondlummelen en wat lezen en nadenken over wiskunde, liefst van al buiten, onderuitgezakt tegen een boom, tot het tijd was om op zoek te gaan naar een pizzeria, frituur of kebabzaak en tenslotte ergens bij vrienden op kot of op café te eindigen om zo snel mogelijk de nuchterheid te verliezen en door te gaan tot in de vroege uurtjes. Dat ritme hield ik ondertussen al meer dan een jaar vol en mijn grootste onderscheiding van vorig academiejaar sterkte mij in het geloof dat ik goed bezig was.

‘Stan, op je twintigste, man!’ riep Bart uit en we lieten onze eerste whiskyglazen klinken om ze vervolgens zonder verpinken achterover te slaan.

Er waren van die avonden dat je op voorhand wist dat het er stevig aan toe zou gaan en dit was er zo één. Mijn verjaardag en een whisky-promotiestunt in ons stamcafé op éénzelfde avond? Dat was een teken van de goden dat er harder moest gedronken worden dan normaal.

Op Guy’s verzoek plukte de barman L.A.Woman uit zijn imposante cd-collectie.

‘Well, I’ve been down so goddamn long, that it looks like up to me...’ brulden we met rauwe stem mee in koor.

Wat een avond. De eerste alcoholroes kwam opzetten en waste weg wie ik was. De zorgeloosheid waar ik tevergeefs naar zocht als ik nuchter was, was plots terug de evidentie zelve.

Ik sloeg mijn armen rond Bart en Guy en bracht onze hoofden wat dichters naar elkaar toe.

‘Kameradski’s!’ zei ik plechtig.

Het bleef een tijd stil terwijl onze blikken elkaar kruisten. Niets sterker dan de stilte tenslotte.

Hoewel, Guy had een maand geleden een oud vergeeld citatenboekje voor twintig frank op de kop getikt op een rommelmarkt en dat probeerde hij sindsdien te pas en te onpas te laten renderen.

‘Aan het eind zijn het niet de woorden van onze vijanden die ons bijblijven, maar de stiltes van onze vrienden.’

En dus klonken we onze glazen maar op de vriendschap en dronken verder.

Tegen elven was de kroeg behoorlijk volgelopen. Het volk was talrijker en luidruchtiger dan gewoonlijk, eigenlijk een donker jazz- en bluescafé onwaardig, bedacht ik me, maar daar zat de whiskystunt vermoedelijk voor iets tussen. Aan de toog stond zelfs een groepje praesidiumstudenten protserig met hun lintjes te blinken, terwijl ze met groot vertoon en feestelijk gezang shot na shot binnengoten.

Hun overdreven aanwezigheid stoorde me en aan de verveelde blik van de barman te oordelen was ik daar niet alleen in. Anderzijds kon ik het niet laten mijn ogen van tijd tot tijd te laten afdwalen over de strakke jeans van één van de studentes die, met haar rug naar mij gekeerd, haar best aan het doen was om zo veel mogelijk mannenhoofden dol te draaien.

‘Hey Stan, billenman of tettenman?’ vroeg Bart me plots toen het hem opviel.

‘Billenman, waarom?’

‘En borstvoeding gehad als baby?’

‘Ja.’

‘Ah, mijn theorie weer bevestigd. Ik ben zelf tettenman en heb geen borstvoeding gehad. En jij, Guy?’

‘Ook tettenman, en geen borstvoeding gehad.’

‘Kan geen toeval zijn, mannen,’ ging Bart verder. ‘Biologisch gezien is het logischer om billenman te zijn, maar als je als kind geen borstvoeding hebt gekregen, blijf je wellicht voor de rest van je leven met een onbewuste tettenfrustratie achter.’

Guy en ik barsten simultaan in lachen uit.

‘Bart, kerel, ben je daar weer met je geniale theorieën?’

Gisteren nog had hij het idee geopperd dat mannen die links- of rechtsdragend zijn wellicht verwekt zijn door zaad uit respectievelijk de linker- of rechterteelbal van de vader.

‘Het enige wat jouw theorieën aantonen, is dat er een paar kronkels scheef liggen in je hoofd, Bart,’ lachte Guy.

‘Bwah, science will prove me right one day,’ lachte hij terug.

Rond half drie was de Blauwe Kater stilaan leeggelopen en werden we als enig overgebleven klanten vriendelijk naar buiten gewerkt door de barman.

‘Geen probleem, mannen. Nog drank genoeg op mijn kot,’ besloot Bart en zo waggelden we gezellig het centrum uit.

Eenmaal de ring over en de Spuyse gepasseerd, hield de wereld van kunstlicht op te bestaan en spreidde de natuur haar milde nostalgie terug over mij heen, zoals ze altijd deed als ik gedronken had.

Het was een rustige nazomernacht. De maan hing als een oranje sikkel laag boven de einder en keek minzaam naar haar spiegelbeeld dat door de Dijle zachtjes rimpelend terug de lucht in werd gekabbeld. De zatte zorgeloosheid voerde ons mee langs de stroom, kronkelend tussen de grasvelden en statige bomen van het Arenbergpark.

Een immense plataan met een knoestige, vervellende schors

strekte haar imposante kruin uit over het water en deed ons spontaan halt houden. Een ontroerende karakterkop, die haar grillig vertakkende longen hoog de lucht in stak om met haar goudgele longblaasjes nog een laatste keer adem te halen alvorens de onvermijdelijke herfst haar weer zachtjes in haar winterslaap zou wiegen.

Guy zonk neer tegen haar stam en liet zijn ogen verdwalen tussen de sterren die in hun willekeur over de hemelkoepel uitgestrooid lagen. Als kleine gaatjes die het goddelijke licht verraden dat schuilgaat achter het gordijn van de nacht.

Hij zuchtte en sloeg zich theatraal tegen het voorhoofd.

‘Zo’n schoonheid. Dit schilder ik nooit, Koekebakker. Dat kan ik nooit.’

‘Wie of wat is Koekebakker?’ vroeg Bart.

Wat wist hij tenslotte van Nescio? Guy en ik waren de titaantjes die de hemel bestormden om God van zijn troon te stoten. Bart daarentegen kon niet wachten om één van de Gewichtige Heeren te worden, waarom zou iemand anders voor handelsingenieur studeren? Geld als studiekeuze en levenszin terwijl de zoektocht naar schoonheid en waarheid zich langs zoveel wegen aan ons openbaarde?

Ik liet me neerzakken naast Guy, stootte hem even aan, sloeg mijn blik naar omhoog en staarde samen met hem de onmetelijke diepte van de nacht in. Ons samen verliezen in de oneindigheid en elkaar daar in terugvinden. Waar anders?

Bart ontging het allemaal zoals hij ondertussen kreunend zijn blaas leegstraalde in het water en ons al lachend terug de realiteit in sleurde.

‘Zie mijn kwast maar eens ringen schilderen, Guy. Daar kan je nog iets van leren.’

Niet veel later kwamen we met luid gestommel Barts kamer binnengevallen, vastberaden om de nacht nog uit de hand te laten lopen.

‘Waterpijp, mannen?’ vroeg Bart terwijl hij een zakje wiet uit zijn bovenste bureaula tevoorschijn toverde.

‘Ok, maar ik ben te zat om te rollen,’ zei Guy die ondertussen in kleermakerszit op de grond zat en met zijn vingertoppen over Barts cd-collectie liep, op zoek naar de juiste sfeer.

Aangezien Bart niet kon rollen, offerde ik me dan maar op.

‘Niet te kwistig met de tabak ... nutteloze drug,’ lachte ik terwijl ik de wiet verpulverde en volop genoot van de geur die daarbij vrijkwam. De whisky gierde door mijn hoofd en het kostte me aanzienlijk meer moeite dan normaal om het buitenste vloeitje over het binnenste gerold te krijgen.

‘Oké mannen, waar is de berg der rust?’ vroeg ik toen ik eindelijk klaar was en de joint met zijn filter een paar keer op het bureaublad liet botsen.

Bart viste hem op van achter de kast. Een grote plastic waterfles van vijf liter van het toepasselijke merk ‘Mont Calm’. Een afgebroken bic-omhulsel stak dwars door de fles en deed dienst als jointhouder. Een stukje ducttape hield hem stevig omhoog gestoken onder een hoek van vijfenveertig graden.

Bart vulde de bodem van de fles zodat enkel de tip van de pen onder water kwam en gaf hem door aan mij.

‘Het feestvarken krijgt de eer hem aan te steken!’

‘Don’t mind if I do.’

Met een gezellig geborrel vulde de fles zich enkele momenten later met een kleffe damp. Ik ademde diep in, wachtte een tiental seconden en ademde weer uit. Mijn borstkas werd heerlijk zwaar.

Na een vijftal trekken gaf ik de fles door aan Guy, die ondertussen voor de perfecte achtergrond had gezorgd.

... Us ... and Them ...

And after all, we're only ordinary men.

Het duurde niet lang voor de eerste klappen kwamen. Ik had dan ook nauwelijks tabak gebruikt. De wereld kwam intens binnen, moment per langzaam moment, alsof ik voor elke indruk nog extra tijd kreeg om rustig na te denken over de betekenis ervan.

Alsof elk ogenblik brak als een golf die mijn gedachten meevoerde tot aan het strand van het onbewuste.

Bart kreeg er stevig van langs. Hij zat rechtop in zijn stoel, zijn handen vastgeklampt aan de armsteunen en zijn blik starend in de verte. Het duurde een eeuwigheid voor hij een teken van leven gaf.

‘Mannen, ik zit hier boven op de top van een berg, op een gouden troon,’ zei hij plots met een sérieux op zijn gezicht alsof hij de ultieme waarheid zou verkondigen.

‘Ik kan mijn hele koninkrijk overschouwen en ik zie mijn lul als een dikke pijpleiding over de grond lopen en achter de horizon verdwijnen.’

Hij staarde in de leegte voor zich uit met een goedkeurend geknik en een tevreden lachje rond de lippen.

Bart had issues, zoveel was duidelijk, maar op momenten als deze was dat vooral hilarisch. Guy en ik keken elkaar aan en schoten gezamenlijk in een lachbui die maar niet ophield. De tranen liepen over mijn wangen.

Als dit niet geluk was, wat dan wel?

Een half uur later kwam de vreetkick. De zak chips en het brood voor morgenvroeg waren er snel door en van pure ellende begon Bart dan maar zijn laatste pak spaghetti te koken op het kleine elektrische vuurtje dat in de hoek van zijn kamer stond opgesteld op een aftands kampeertafeltje.

‘Het geheim achter goeie spaghetti is een snuifje zout,’ zei Bart terwijl hij het zoutvaatje omkeerde boven de pot kokend water.

Het deksel loste meteen en de inhoud van het zoutvaatje verdween in het water.

‘Kus mijn vierkante kloten!’ riep Bart uit, terwijl Guy en ik terug verdwenen in een lachbui.

De platgekookte, sausloze spaghetti die we tien minuten later rechtstreeks vanuit de pot gezamenlijk naar binnen schrokten, was feitelijk niet te eten en bij elke hap leken mijn speekselklieren leeggezogen te worden. Maar elke droge luidkeelse smak die we daarbij maakten was reden tot hilariteit en maakte de avond alleen maar onvergetelijker, dus ik genoot.

De situatie begon pas echt uit de hand te lopen toen het bier op was en Bart nog een fles rode wijn in zijn kast vond die hij ooit van een of andere tante cadeau had gekregen.

We dronken normaal nooit wijn, maar het doel heiligde de middelen. Bart had zelfs geen kurkentrekker en alle glazen stonden vuil op elkaar gestapeld in een gevaarlijk overhellende toren van Pisa naast het vuurtje op de kampeertafel.

Guy wist raad en duwde weinig subtiel met de achterkant van een keukenmes de kurk in de fles. Dat het dekbed daarbij een douche van wijn kreeg, was bijzaak en ging haast onopgemerkt voorbij.

We dronken beurtelings met fikse teugen van de fles en Guy stak een zoveelste monoloog af over Caravaggio.

‘...drie uur heb ik er naar staan kijken deze zomer, in de San Luigi dei Francesi. Tot ik door mijn benen zakte en ze mij naar buiten geleid hebben. Zot word ik ervan, helemaal tot aan de rand, waar schoonheid waanzin wordt. Niemand is ooit dichterbij gekomen. Hij schilderde licht op doek, je ziet geen verf meer, alleen licht en drama. Wat een kerel. En met het lef om zich van niets of niemand iets aan te trekken en zijn eigen gang te gaan. Wat een kerel. Achter elk geschilderd gelaat lijkt een heel leven schuil te gaan en elke pose barst van emotie alsof het hele schilderij elk moment in beweging kan komen. Wat een kerel! Komt nooit meer terug, die tijd. De tijd dat schilders over de wereld heersten. De fotografie heeft ons onze ziel ontnomen. Fucking fotografie...’

Ik wist niet of Guy nog tegen ons aan het praten was of in zichzelf, maar eigenlijk deed dat er ook niet toe. En hoewel ik de passie in zijn pleidooi wel bewonderde, haakte ik af na een tijdje en dreef weg naar mijn eigen schoonheid.

Ik sloot mijn ogen en probeerde in te beelden hoe een dodecaëder en een icosaeëder elkaars duale zijn, wat wonderwel leek te lukken, of dat deed de wiet mij althans geloven.

‘Mannen, ik ga jullie buitenzetten. Ik ga maffen,’ zei Bart toen een korte stilte in Guy’s betoog viel.

‘Oké, wij kunnen de rest van de fles buiten in de hal leeg maken, hè Stan?’ richtte Guy zich tot me.

‘Tuurlijk.’

We strompelden Barts kamer uit en stortten neer in enkele zitzeteltes in de hoek van de hal, vlak naast de ingang van de gemeenschappelijke badkamer.

Guy zette de fles aan zijn hoofd en nam een stevige slok.

‘Het vreet aan me, Stan. En ik weet niet eens wat ‘het’ is, maar vreten doet het.’

Hij was me halverwege zijn uitleg kwijtgespeeld, dus ik knikte maar, terwijl de wijn zijn werk deed en de wereld steeds harder begon te draaien.

Vijf minuten later deed Bart lijkbleek zijn kamerdeur open, zette een dichtgeknoopt plastieken zakje op de grond aan mijn voeten, wierp me een korte, veelzeggende blik toe en vroeg me om het zakje in de afvalcontainer te smijten op mijn weg naar buiten.

‘Ai, ai, perte totale,’ lachte ik naar Guy toen Bart zijn deur terug dicht gedaan had.

‘Jep. Ik ben anders ook wel behoorlijk scheef aan het gaan, Stan,’ antwoordde Guy met een wrange blik.

Dit zou eerst nog een heel stukje slechter gaan voor het beter zou worden, dat besefte ik meteen.

Een paar ogenblikken later kwam Bart een tweede zakje buiten zetten. Hij zei geen woord meer, maar uit zijn triestig hoofdschudden kon ik genoeg afleiden.

‘Ach ja, zo is het er ook in één keer uit,’ zei ik troostend. Hij deed zwijgend de deur terug dicht.

De wijn was inderdaad geen goed idee geweest. Ook voor mij suisde de wereld heftig in het rond en het kostte me alle moeite om de duizeligheid niet de bovenhand te laten nemen.

Guy zat ondertussen voorovergebogen in zijn zeteltje en leunde zijn loodzware hoofd op zijn handen. Zijn gezicht leek een groenige schijn te hebben gekregen, maar dat kon net zo goed het steriele TL-licht zijn dat weerkaatst werd door het gif-groene textiel van de zetel.

Plots sprong hij recht en zette een paar snelle, ongecoördineerde passen naar de badkamerdeur. Maar nog voor hij de klink kon vastgrijpen, trok hij zijn nek scheef en decoreerde de muren met zijn maaginhoud. Ik keek het surreële spektakel aan en bleef in stilte tegen mijzelf herhalen

‘Niet kotsen, Stan. Niet kotsen, Stan.’

Ik had altijd een ijzeren maag gehad op zatte avonden, dus ik kon mij ondanks de donkerrood gekleurde Pollock op de muren en de geurende zakjes aan mijn voeten wonder boven wonder perfect inhouden.

‘Kom, Guy, we gaan buiten een frisse neus halen,’ zei ik hem terwijl ik de zakjes van Bart oppikte met één hand en met het ander Guy ondersteunde en van de trappen hielp.

Buiten ledigde hij zijn maag nog eens in de struiken, om dan in elkaar te zakken tegen de ruwe bakstenen muur van de studentenhome en verder te wauwelen, over Vermeer deze keer. Ik zette me broederlijk naast hem en wachtte rustig af hoe de situatie zich verder zou onvouwen.

Niet al te best, zo zou blijken.

Guy krabbelde plots recht. Hij frunnikte onhandig zijn broek los, boog voorover, leunde zijn voorhoofd tegen de muur, greep met beide handen zijn fluit vast en begon kreunend te pissen. Maar hij was nog niet goed begonnen of zijn voeten schoven weg in de gladde modder, waardoor hij met zijn voorhoofd langs de bakstenen muur naar beneden raspte.

‘Fuck!’ riep hij uit terwijl hij met zijn gezicht in de modder languit op de grond lag en zijn blaas ondertussen verder bleef leeglopen.

Niet goed, dacht ik bij mezelf.

Tweedegraadsbrandwonden bleek ’s anderendaags de meer

specifieke diagnose in het ziekenhuis, maar daar waren we ons die avond gelukkig niet van bewust.

Ik hielp hem recht, liet hem even bekomen en wandelde dan rustig met hem tot aan zijn kot. Hij leek gelukkig geen pijn te voelen en bleef integendeel verder filosoferen alsof er niets aan de hand was.

De vijfhonderd meter die we door de velden moesten afleggen duurde nog een uur, met enkele sanitaire stops en een episch zwaardduel met twee volgroeide maïsplanten dat eindigde met een diepe snee in Guy's rechterwang. Hilariteit alom.

Toen ik hem in bed hielp, was de ergste piek van zattigheid achter de rug en kon ik hem met een gerust gemoed alleen laten. Voor ik me omdraaide, greep hij nog even mijn rechterhand vast.

'Vriendschap overstijgt alles, Stan. Vriendschap, man,' waren de laatste woorden die hij nog een paar keren herhaalde.

'Kom Guy, maf ze nu maar, jongen,' zei ik nog voordat ik de deur achter me dicht trok en de lange wandeling naar mijn eigen kot aanvatte.

Alleen, wandelend tussen de velden onder een open sterrenhemel, begon de wiet terug zijn werk te doen. De weg voor me leek zich bij elke stap verder uit te strekken, alsof ik vooruit stapte en achteruit schoof tegelijk. De tijd vertraagde tot een tempo van honderd gedachten per ademhaling.

Af en toe keek ik omhoog. Jupiter stond in al zijn glorie te blinken aan de oostelijke horizon.

Meer werelden boven ons hoofd dan zandkorrels op alle stranden van de aarde bij elkaar, bedacht ik me.

De sterrenhemel is een kosmisch labo waar God zijn ontelbare petrischaaltjes heeft uitgestald in de hoop ooit niet meer alleen te zijn. In de hoop ooit begrepen te worden.

Dat was mijn ambitie. Gods gedachten lezen, niets meer en niets minder. En het kon niet anders of die openbaarden zich tot ons in de wiskunde.

Maar eerst mijn vervloekte veters loskrijgen, bedacht ik met de nodige zelfspot toen ik tien minuten later op mijn bed met mijn rechtercombat aan het worstelen was.

De schoen won en van pure ellende kroop ik uiteindelijk in bed met een naakt linkerbeen en een rechterbeen met daaraan een afgestroopte jeans en een combat die blonk van zelfvoldaanheid en kleverige leemgrond.

Morgen toch eens proberen een icoesaëder binnen een dodecaëder binnen een icoesaëder te programmeren, was de laatste bewuste gedachte die door mijn hoofd spookte voordat de roes mij in een zwarte, lege slaap stortte.